

TADO RUTKAUSKO IR MINDAUGO NEFO

7 Kl. ISTORIJOS VADOVĖLIO II DALIES („Baltų lankų“ vadovėliai“ 2023 m.)

VERTINIMAS

Istorikų T. Rutkausko ir M. Nefo pateikta istorijos vadovėlio 7 kl. II dalies V, VI ir VII skyriai yra parengti pagal atnaujintas ugdymo programas bei laikantis aiškios struktūros, kuri padeda greitai orientuotis ir sistemingai mokyti(s) kiekvienam. Šiuos skyrius parengė istorijos vadovėlio 7 kl. I dalies autoriai T. Rutkauskas ir M. Nefas. Autorių kolektyvas yra stiprus, nes T. Rutkauskas yra aukšto lygio profesionalus senovės istorijos tyrinėtojas, o M. Nefas – mokytojas praktikas.

Norėčiau išskirti keletą V, VI ir VII skyrių stiprybių.

Pirma, skyriuose pateikiama medžiaga tiek turiniu, tiek ir koncepcija atitinka atnaujintas bendrąsias ugdymo programas. Viena didžiausių šių skyrių stiprybių yra išsamus tekstas, kurį lengva skaityti, todėl manau, kad mokiniams ir mokytojams tai būtų gera mokymo(si) priemonė.

Antra, skyriuose yra gausu įvairaus tipo ir sudėtingumo užduočių. O tai yra didelė ir reikšminga pagalba ne tik mokiniams (ugdantis svarbias kompetencijas), bet ir mokytojams. Pastariesiems tai padeda užtikrinti sklandų pamokos darbą atsižvelgiant į kiekvieno mokinio gebėjimus.

Trečia, užduotys orientuotos ne tik į istorinės medžiagos patikrinimą, bet ir į kompetencijų ugdymą, savarankišką darbą. Maloniai nuteikia autorių požiūris į tarpdalykinę integraciją (literatūrą, matematiką, IT ir kt. mokomuosius dalykus).

Ketvirta, gal ir maža smulkmena, tačiau autoriai istorines sąvokas aiškina temos tekstuose, tai labai padeda mokiniams aiškiai suvokti naujus žodžius ir tinkamai juos naudoti.

Penkta, vertinimui pateikti skyriai yra vizualūs, iliustracijos parinktos siejant jas su tekstu ir užduotimis, nemaža dalis iliustracijų yra naujos ir tuo šiuos skyrius padaro įdomiais.

Keletas dalykų, kurie galėtų būti patobulinti.

Pirma, VI skyriuje apie Senovės Romą galbūt vertėtų pagalvoti klausimų dalyje apie kitokią struktūrą. Pirmieji klausimai ne vienodos apimtys, mano požiūriu jie turėtų būti įveikiami visiems pagrindinio lygio mokiniams, tačiau kartais jie yra tokie, o kartais prašoma išsiplėsti nurodant keletą pavykių (pasekmių). Žinoma mokytojai gali klausimus adaptuoti mokinių lygiui, kuris jiems reikalingas.

Antra, vertėtų pagalvoti apie rekomendacijas mokytojams kiek pamokų reikėtų skirti kiekvienos temos įsisavinimui.

Trečia, pateikiami rašytiniai šaltiniai yra didelės apimties, galbūt vertėtų pagalvoti apie trumpesnius rašytinius šaltinius, kad kiekvienas mokinys patirtų mokymosi sėkmę.

Ketvirta, V ir VI skyriai apimties prasme yra panašūs, tačiau skyrius apie baltus (VII skyrius) yra žymiai trumpesnis. Tai yra suprantama dėl turimos informacijos kiekių skirtumo, tačiau galbūt galima pagalvoti apie atskirą temą – Šeimai, kaip yra Senovės Graikijos ir Senovės Romos skyriuose.

Vertinant pagal bendruosius reikalavimus, keliamus vadovėliams, manau, kad pateikiama medžiaga padeda siekti atnaujintoje istorijos dalyko bendrojoje programoje iškeltų tikslų ir uždavinių, prisideda prie mokinių kompetencijų ugdymo. Manau, kad vertinti skyriai atitinka didaktinius istorijos mokymo principus, pateikiamos įvairių tipų ir sudėtingumo užduotys.

Medžiaga parengta ir pateikta profesionaliai, nepastebėjau fakto klaidų. Turinyje nėra diskriminavimo lyties, rasės, tautybės, pilietybės ir kitais atžvilgiais. Nepateikiama įmonių reklamos. Pateikiamos nuorodos į nemokamus, laisvai prieinamus skaitmeninius išteklius.

Taip pat svarbu, kad pateikti skyriai atitinka ir keliamus specialiuosius reikalavimus. V, VI ir VII skyriuose pateikta medžiaga atitinka dalyko bendrojoje programoje nustatytus tikslus ir uždavinius, aprašytą mokymosi turinį, struktūrinės dalys susijusios tarpusavyje. Struktūravimas ir medžiagos pateikimas atitinka 7 kl. mokinių amžiaus tarpsnį. Demonstruojama vaizdinė medžiaga pateikiama tinkamai, dera su skyriuose esančiu tekstu ir užduotimis. Skyriuose yra gausu užduočių (jos yra kiekvienos potemės ir temos pabaigoje), kurios yra skirtingo sudėtingumo ir leidžia mokytojui diferencijuoti ugdymo procesą.

Apibendrinant galima teigti, kad 7 kl. istorijos vadovėlio II d. atitinka bendruosius ir specialiuosius vadovėlių reikalavimus.

Vilniaus Fabijoniškių gimnazijos direktorius ir istorijos vyr. mokytojas Linas Janulionis

